

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia grudnia 2009 r.

**Pan
Józef Grzegorz Kurdziel
Dyrektor Małopolskiego Centrum
Zdrowia Publicznego w Krakowie
ul. Krupnicza 11a
31-123 Kraków**

P/09/094
LKR-41028-01/2009

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Małopolskim Centrum Zdrowia Publicznego kontrolę w zakresie szkolenia pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych a także ustalania potrzeb kadrowych w tych zawodach w latach 2006 - 2009.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przekazuje stosownie do art. 60 ustawy o NIK w związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 30 listopada 2009 r. oraz omówione na naradzie pokontrolnej w dniu 16 grudnia 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Małopolskiego Centrum Zdrowia Publicznego w zakresie:

- prowadzenia statystyki medycznej i sprawozdawczości zdrowotnej województwa małopolskiego oraz publikowania informacji,
- kontroli zakładów opieki zdrowotnej zleconych przez Wojewodę Małopolskiego,

Negatywnie natomiast Izba ocenia nie sprawdzanie w toku kontroli części zakładów opieki zdrowotnej wypełniania przez kierowników tych zakładów obowiązku ustalenia minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 1999 r.¹ a także niedokonywanie analiz zgodności liczby zatrudnionych pielęgniarek z liczbą określoną na podstawie ww. norm.

¹ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 1999 r.¹ w sprawie ustalania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 111 poz. 1314)

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny szczegółowe:

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonywanie statutowego obowiązku organizowania, prowadzenia i nadzorowania statystyki medycznej oraz przygotowania zbiorczych sprawozdań zawierających między innymi dane dotyczące liczby zatrudnionych pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych. Mimo, że dane z ww. sprawozdań udostępniane były na stronach internetowych Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia, MCZP publikowało corocznie biuletyny statystyczne, zawierające bardziej szczegółowe dane i analizy w tym zakresie. Biuletyny te przesyłane były między innymi Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Małopolskiego oraz organom samorządowym, sprawującym nadzór nad zakładami opieki zdrowotnej. Krytycznie NIK ocenia natomiast brak w ww. biuletynach ocen w zakresie zapewnienia przez szpitale lub inne zakłady wyszczególnione w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.) minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych.
2. NIK negatywnie ocenia niedokonanie w toku większości kontroli sprawdzenia przez kierowników zakładów opieki zdrowotnej ustalenia minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych. Opracowanie tych norm a także uzyskanie wymaganych opinii przedstawicieli organów samorządu pielęgniarek i położnych oraz związków zawodowych pielęgniarek i położnych nie zostało bowiem sprawdzone w toku:
 - żadnej ze 188 kontroli (problemowych, sprawdzających i doraźnych) przeprowadzonych w 2006 r. i żadnej z kontroli przeprowadzonej do 5 czerwca 2009 r., tj. do dnia utraty mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 1999 r.;
 - w żadnej z dwóch kontroli szpitali, przeprowadzonych w 2007 r. a także w siedmiu z dziewięciu kontroli problemowych zakładów opiekuńczo – leczniczych;
 - w żadnej ze 186 kontroli przeprowadzonych w 2008 r.

Negatywnie NIK ocenia także nie ujęcie w projekcie zaleceń pokontrolnych, przygotowanych przez MCZP, podpisanym następnie przez zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, zobowiązania kierownika Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Krakowie poddanego kontroli doraźnej w 2006 r., do opracowania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek, tj. wykonania obowiązku wynikającego z art. 10 ust. 4 cytowanej ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Kontrola tego Zakładu, dokonana na wniosek Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w związku z informacjami o tragicznej sytuacji

pacjentów Zakładu (liczne publikacje prasowe i reportaż telewizyjny) wykazała niewystarczającą obsadę pielęgniarek. Sformułowane zostało zalecenie pokontrolne jedynie zwiększenia zatrudnienia pielęgniarek bez konieczności opracowania norm zatrudnienia, gdyż jak wyjaśniła Anna Osolińska – kierownik Działu Kontroli i Nadzoru MCZP, kontrolerzy bazowali na informacji ustnej uzyskanej od pielęgniarki koordynującej, że takie normy zostały ustalone. Zastrzeżenia NIK dotyczą także uznania zaleceń pokontrolnych z ww. kontroli za zrealizowane, po przeprowadzonej w listopadzie 2007 r. kontroli sprawdzającej, mimo, że także w trakcie tej kontroli nie zostało sprawdzone czy minimalne normy zatrudnienia pielęgniarek zostały ustalone i czy normom tym odpowiada stan zatrudnienia pielęgniarek. W Zakładzie tym podjęte zostały natomiast działania doraźne polegające na przeszkoleniu części salowych na sześciomiesięcznym kursie po ukończeniu, którego pracują jako opiekunki.

Jak wyjaśniła Anna Osolińska – w jednostkach kontrolowanych w latach 2006 – 2008 w których nie stwierdzono braków kadrowych w obsadzie pielęgniarek i położnych nie zalecano opracowania norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych, a tam gdzie występowały braki w zatrudnieniu, takie zalecenia były wydawane.

3. NIK pozytywnie ocenia przeprowadzenie w latach 2006-2008 16 kontroli szpitali na terenie województwa małopolskiego. Wyniki tych kontroli wskazują jednak, że prawidłowo zostały ustalone i dotrzymywane były normy zatrudnienia pielęgniarek i położnych tylko w dwóch szpitalach, dla trzech szpitali takie normy zostały ustalone lecz nie uzgodniono ich z organami samorządu pielęgniarek i położnych, a w jednym ze szpitali zostały one opracowane w 2006 r. i wymagają aktualizacji. Ponadto NIK pozytywnie ocenia wykonanie przez MCZP w 2009 r. analizy wywiązania się z obowiązku ustalenia minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych przez kierowników 40 samodzielnych, publicznych zakładów opieki zdrowotnej na terenie województwa małopolskiego. Analizę sporządzono na podstawie pisemnych informacji zebranych od tych zakładów a nie na podstawie wyników kontroli. O wynikach analizy MCZP poinformowało jedynie Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Uwaga Izby dotyczy nie przekazania ww. wyników analizy organom samorządowym, będących organami założycielskimi i sprawującymi nadzór nad zakładami opieki zdrowotnej.

Ponadto, w ocenie NIK, niepełna była informacja przesłana w październiku 2009 r. przez MCZP dyrektorowi Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego

Funduszu Zdrowia w Krakowie (NFZ). W informacji tej wskazano na bezwzględną konieczność wymagania od szpitali zawierających z NFZ kontrakty posiadania ustalonych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych. Nie wskazano natomiast, które szpitale takich norm nie ustaliły.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Uwzględnienie w tematykach kontroli zagadnień związanych z ustalaniem i przestrzeganiem minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych.
2. Poinformowanie organów samorządowych, będących organami założycielskimi i sprawującymi nadzór nad zakładami opieki zdrowotnej o wynikach sporządzonej w 2009 r. przez MCZP analizy wykonania obowiązku ustalenia minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych przez kierowników ZOZ.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się o przedstawienie przez Pana Dyrektora w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania ocen, uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

1. Adresat
2. Departament Zdrowia i Spraw Socjalnych NIK
3. A/a